

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

PROJEKT DIPLOMOVÉ PRÁCE

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE

Praktické využitie nástrojov k zníženiu platobných rizík.

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

Jún/2012.

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Ing. Martina Bérešová/MBA25.

JMÉNO VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ing. František Janatka, CSc.

DATUM ODEVZDÁNÍ PROJEKTU DIPLOMOVÉ PRÁCE

1. December 2011

POZNÁMKY A PŘIPOMÍNKY

Klepněte sem a zadejte text.

1 Cíl práce

Svetové hospodárstvo sa v 21. storočí vyznačuje výraznou intenzitou globalizácie a pokrokom v oblasti rozvoja informačnej spoločnosti. Globalizácia je založená na využívaní komparatívnych výhod jednotlivých ekonomík a predpokladá maximálnu liberalizáciu pohybu tovaru, služieb, osôb a kapitálu ako aj voľného nakladania s rôznymi druhmi cenných papierov, finančných derivátov a pod. Kľúčovú úlohu pri týchto zmenách aktív v čoraz väčšej miere zohráva rýchlosť, bezpečnosť a náklady spojené s transferom peňažných prostriedkov medzi aktérmi trhu.

Cieľom diplomovej práce je poukázať na zložitosť zahraničnoobchodnej činnosti a jej spojitosť s inštitucionálnou sférou na makro a mikro úrovni, objasniť jednotlivé nástroje na elimináciu platobných rizík pri realizácii dovoznej a vývozej transakcie, upozorniť na možnosti vzniku problémov a poskytnúť vhodné nástroje, metódy a spôsoby riešenia, ako týmto problémom predchádzať. Pritom platí zásada, že ak podnikateľ nie je ochotný podstúpiť primerané riziká alebo sa im priamo vyhýba, nevedie to obvykle k lepším hospodárskym výsledkom, ale k nevyužívaniu príležitosti.

Každá podnikateľská činnosť je spojená s určitým rizikom. V medzinárodnom obchode je rozsah a účinok platobných rizík rozšírený o rozdielnosť kultúr, teritoriálnu vzdialenosť, rozdielnosť právnych noriem a politickú nestabilitu. Výraz riziko má historický charakter a bezprostredne sa týka medzinárodného obchodu v stredoveku. Slovo „risico“ pochádza z talianskeho jazyka a predstavuje úskalie, ktorému sa bolo potrebné vyhnúť pri ďalekých plavbách. Znamenalo odvahu prekonať určité nebezpečenstvo. Všeobecná definícia rizika: *„Riziko vyjadruje mieru ohrozenia aktíva, tj. mieru nebezpečenstva, že sa uplatní hrozba a dôjde k nežiaducému výsledku v podobe vzniku škody. (Smejkal,2003).*

Medzinárodný kontrakt (kúpna zmluva, zmluva o dodávke tovaru, zmluva o dielo) z hľadiska platobných podmienok predstavuje výsledný prejav vôle dvoch alebo viacerých subjektov, ktorých záujmy a ciele sú v protiklade. Platobné podmienky veľmi výhodné pre exportéra predstavujú pre importéra zvýšene riziko, alebo minimálne finančnú nevýhodu. V záujme oboch zúčastnených na kontrakte je primárnou otázkou bonita zahraničného obchodného partnera.

Svetová ekonomika sa v roku 2008 dostala do obdobia stagnácie a recesie spojenej so zvýšením rizík súvisiacich s medzinárodným podnikaním a cezhraničnými bankovými službami. Poznanie zásad medzinárodného platobného styku umožňuje účastníkom obchodných transakcií lepšie predvídať budúce problémy s vymožením zahraničných pohľadávok a dohodnúť platobné podmienky s obchodným partnerom tak, aby jeho platobná neochota alebo neschopnosť neohrozila úspešnosť exportu.

2 Předmět zkoumání

Firmy podnikající v podmínkách EÚ sa stretávajú s čoraz dokonalejšími formami finančných podvodov s medzinárodným prvkom. Slovenské firmy sa často stávajú obeťami medzinárodne organizovaných skupín, ktoré sa snažia od nich získať buď finančné plnenia alebo vylákať odoslanie tovaru. V prvej kapitole „Teoreticko-metologická časť práce“ sa budeme venovať nástrojom na elimináciu platobných rizík, ktoré môžu firmy aplikovať pri vývozných alebo dovozných transakciách. Napr. preverenie bonity a serióznosť obchodného partnera (prostredníctvom bankových informácií, informačných a inkasných kancelárií, poisťovacích spoločností), analýzu platobných nástrojov (hladká platba SEPA – úhrada, SEPA – inkaso, dokumentárny akreditív, zmenka s bankovým avalom, zmenka bez bankového avalu, bankový šek, súkromný šek), analýzu zabezpečovacích nástrojov (SEPA – inkaso, ale iba s úverovým poistením pohľadávky, dokumentárny akreditív, zmenka s bankovým avalom, bankový šek, banková záruka) a financovanie obchodnej transakcie (faktoring a forfaiting). V druhej kapitole predstavíme nadnárodnú spoločnosť IDEAL STANDARD INTERNATIONAL, jej podnikateľskú a legislatívnu charakteristiku. Aktuálne krízové udalosti a vývoj na finančnom trhu a v globálnej ekonomike presunul ťažisko podnikových operácií do oblasti manažmentu pohľadávok. V tejto kapitole priblížime aktivity v oblasti Manažmentu pohľadávok Ideal Standard v rámci jeho základných etáp (rozhodnutie o poskytnutí, resp. neposkytnutí obchodného úveru, riadenie a monitorovanie pohľadávok, inkaso pohľadávok) kde sa zameriame na konkrétne činnosti praktického využitia nástrojov k zníženiu, resp. k eliminácii platobných rizík. Dané aktivity budeme analyzovať na troch vybraných kľúčových odberateľov firmy. V závere tejto kapitoly sa pokúsime spracovať návrhy a odporúčania v oblasti efektívnejšieho využívania platobných nástrojov k eliminácii platobnej neschopnosti v podnikateľskom prostredí v spoločnosti Ideal Standard.

3 Metody a techniky

V čase spracovania diplomovej práce budeme realizovať procesy, ktoré súvisia s analýzou sekundárnych dát praktického využitia nástrojov ku zníženiu platobných rizík a to prostredníctvom štúdia najaktuálnejšej literatúry, odborných článkov a blogov, ktoré sa zaoberajú elimináciou platobných rizík pri dovoznej a vývozej transakcii. Preto bude vhodné spracovať tému spôsobom analýzy. Využívať budeme aj informácie, ktoré budú v čase spracovania práce aktuálne z pohľadu realizácie a publikovania. Aktuálne informačné zdroje nám budú prispievať k celkovému vnímaniu problematiky, ktoré v práci budeme citovať podľa normy SSN ISO 690 (Bibliografická citácia, obsah, forma a štruktúra) a SSN ISO 690-2 (Bibliografická citácia, elektronické dokumenty alebo ich časti). Analýza status quo sa bude týkať reálnej situácie a analýzy procesov, ktorými budeme sledovať jediný, vopred stanovený cieľ. Pri analyzovaní údajov a poznatkov, pri ich zoradovaní

a zjednocovaní budeme používať metódu syntetickej a analytickej klasifikácie. Výsledky spracovania údajov budeme v diplomovej práci prezentovať prostredníctvom tabuliek a grafov, teda prostredníctvom metódy tabuľkového a grafického znázornenia.

4 Osnova (struktura) práce

1 ÚVOD

2 Teoreticko-metologická časť práce

2.1 Hlavné druhy rizík v medzinárodnom obchode

2.2 Výber platobných a zabezpečovacích nástrojov v medzinárodnom obchode

2.3 Manažment pohľadávok

2.3.1 Preverenie bonity odberateľa

2.3.2 Bankové informácie

2.3.3 Informačné a inkasné kancelárie

2.3.4 Poisťovacie spoločnosti

2.4 Hladká platba

2.5 Dokumentárny akreditív

2.5.1 Charakteristika dokumentárnych akreditívov

2.5.2 Funkcie a znaky dokumentárnych akreditívov

2.5.3 Priebeh dokumentárneho akreditívu

2.5.4 Druhy dokumentárnych akreditívov

2.5.5 Eliminácia platobného rizika z dokumentárneho akreditívu

2.6 Dokumentárne inkaso

2.6.1 Charakteristika dokumentárneho inkasa

2.6.2 Druhy dokumentárneho inkasa

2.6.3 Priebeh dokumentárneho inkasa

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

2.6.4 Eliminácia platobného rizika z dokumentárneho inkasa

2.7 Zmenky

2.7.1 História a vývoj zmeniek

2.7.2 Druhy zmeniek

2.7.3 Zmenkové doložky

2.7.4 Funkcie zmenky

2.7.5 Eliminácia platobného rizika zo zmenky

2.8 Bankové záruky

2.8.1 Charakteristika bankových záruk

2.8.2 Druhy bankových záruk

2.8.3 Medzinárodné normy pre bankové záruky

2.9 Factoring

2.9.1 Charakter faktoringovateľných pohľadávok

2.9.2 Priebeh faktoringovej operácie

2.9.3 Eliminácia platobného rizika z factoringu

2.10 Forfaiting

2.10.1 Charakter forfaitovateľných pohľadávok

2.10.2 Priebeh forfaitingovej operácie

2.10.3 Eliminácia platobného rizika z forfaitignu

2.11 Šeky

2.11.1 Charakteristika šeku

2.11.2 Druhy šekov

2.11.3 Priebeh použitia šeku

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

2.11.4 Eliminácia platobných rizík pri použití šeku

2.12 EURO a SEPA v podmienkách EÚ

2.12.1 SEPA – Jednotný európsky platobný priestor

2.12.2 SEPA Direct Debit – SEPA inkaso

3 Analytická časť práce

3.1 Manažment pohľadávok v Ideal Standard, Teplice, Česká republika

3.2 Medzinárodné dohody používané k eliminácii platobných rizík

3.3 Analýza obchodných prípadov

3.4 Odporúčania pre z efektívnenie eliminácie platobných rizík

4 ZÁVER

5 Časový harmonogram práce

Január 2012 – štúdium literatúry a odborných materiálov

Marec 2012 – odovzdanie pracovnej verzie

Apríl 2012 – odovzdanie finálnej verzie

6 Seznam literatury

Primární zdroje

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. In Zbierka zákonov. 2011, časťka II., s. 7-134.

Zákon č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon.

Monografie

JANATKA, F.: *Riziká v komerční praxi*. Praha, Vydavatelství, Wolters Kluwer, 2011, Prvé vydanie, ISBN 978-80-7357-632-5.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BALÁŽ, P. a kol.: *Medzinárodné podnikanie*. Bratislava, Vydavateľstvo, SPRINT, 2001, Prvé vydanie, ISBN 80-88848-68-7.

PAVELKA, E.: *Medzinárodný platobný styk v podmienkach EÚ*. Bratislava, Vydavateľstvo, EKONÓM, 2008, Prvé vydanie, ISBN 978-80-225-2654-8.

ČERNOHLÁVKOVÁ, E. – MACHKOVA, H. a kol.: *Medzinárodní obchodní operacie*. 1. vyd. Praha.: HZ Editio, 1998. ISBN 80-860009-20-3.

ČERNOHLÁVKOVÁ, E., a kol. : *Finanční strategie v medzinárodním podnikání*. Vydavateľstvo, ASPI, 2007, ISBN 978-80-735-321-8.

KURUC, R.: *Finančné operácie v medzinárodnom podnikaní*. Bratislava, Vydavateľstvo, REVOLT, 2006, Prvé vydanie, ISBN 80-969488-0-6.

ŠÍBL, D. a kol.: *Encyklopedický slovník medzinárodného obchodu*. Bratislava: SPRINT, 1994, Prvé vydanie, ISBN 80-967122-0-9.

KISLINGEROVÁ, E. a kol.: *Manažerské finance*. 2. prepracovaní a dopl. Vyd. Praha: C.H. BECK, 2007. ISBN 978-80-7179-903-0.

FERENČÍKOVÁ, S. a kol.: *Aktuálne problémy medzinárodného podnikania*. Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM, 2004, Prvé vydanie, ISBN 80-225-1809-3.

VOZŇÁKOVÁ, I.: *Efektívni řízení pohledávek*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0770-5.

ZOUFALÝ, V. a kolektív: *Velká kniha smluvních vzorů*. 3. přeprac. A dopl. Vyd. Praha: C.H. BECK, 2001. ISBN 80-7179-482-1.

SCHNABEL, H.: *Medzinárodné podnikanie v procese globalizácie*. Bratislava: SPRINT, 2000, Prvé vydanie, ISBN 80-88848-58-X.

MALACH, A. a kol.: *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: GRADA Publishing, 2005, Prvé vydanie, ISBN 80-247-0906-6.

ŠMERINGAI, P., CIRÁK, J.: *Zmenky, šeky, akreditívy*. Bratislava: IURA EDITION, 1993, Prvé vydanie, ISBN 80-88715-02-4.